



DRAMMEN
KOMMUNE

Økonomirapport per februar 2022

Rådmannen, 4. april 2022

- Et godt sted å leve



Økonomirapport per februar 2022

Innhold

Sammendrag	3
Økonomiske konsekvenser av pandemien	5
Sentrale poster	6
Skatt og rammetilskudd	6
Andre sentrale inntekter	8
Sentrale utgifter	9
Finansielle poster	9
Kommunens tjenestoområder	13
Hovedoversikt per februar 2022	15

Sammendrag

I henhold til styrings- og utviklingsmodellen er det ved inngangen til nytt år tildelt budsjetttrammer på virksomhetsnivå innenfor de enkelte programområdene, og det er utarbeidet årsbudsjett ned på den enkelte enhet. Det er således gjennomført mange oppgaver som gir grunnlag for rapportering og styring gjennom året.

I det etterfølgende omtales økonomisk status for Drammen kommunekasse per februar. Rådmannen ønsker å bruke tiden fram mot fremleggelsen av 1. tertialrapport til å utarbeide sikrere estimater, og velger derfor å ikke legge inn årsprognoser i denne rapporten.

Tabellen nedenfor viser status for hovedstørrelser i kommunekassens driftsregnskap etter årets to første måneder. Avvik per februar korrigert for merutgifter til pandemien viser en resultatforbedring på 15,6 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at sentrale inntekter viser en merinntekt på 18,5 millioner kroner i forhold til periodisert budsjett, først og fremst som følge av høyere skatteinngang enn forventet. Programområdene viser samlet et merforbruk på 44,1 millioner kroner. Samtidig preger pandemien fortsatt kommunens økonomi, og per februar er det registrert merutgifter på 43 millioner kroner innenfor programområdene.

Budsjettallene nedenfor og i hovedoversikten til slutt i rapporten er basert på revidert budsjett etter kommunestyrets behandling 8. februar (sak 10 /22) av justert handlings- og økonomiplan 2022-2025.

Hovedstørrelser i Drammen kommunekasses driftsregnskap per februar 2022

Beløp i 1000 kroner	Regnskap hiå 2022	Revidert bud. hiå 2022	Avvik hiå 2022	Avvik hiå ex. covi-19	Revidert årsbudsjett 2022
Skatt og rammetilskudd	-1 007 404	-986 837	20 567	20 567	-6 232 159
Andre sentrale inntekter	-16 692	-18 742	-2 050	-2 050	-214 049
Sentrale utgifter – pensjon mv	105 758	105 011	-747	-747	832 119
Programområdenes rammer	995 255	951 165	-44 090	-1 050	5 377 606
Finansielle poster	-2 352	-3 440	-1 088	-1 088	176 542
Netto driftsresultat	74 565	47 157	-27 408	15 632	-59 942
Årsoppgjørdisposisjoner					
Bruk/avsetning disposisjonsfond	0	0	0		-100 069
Bruk/avsetning bunde fond	27	0	-27		0
Bruk/avsetning VA-fond	0	0	0		0
Overført til investeringsregnskapet (egenfinansiering)	0	0	0		160 009
Årsresultat	74 593	47 157	-27 436	15 632	0

Utfordringer i enkelte programområder

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader viser regnskapet per februar 2022 et samlet merforbruk for programområdene på 1 million kroner. Pandemikostnader utgjør totalt 43 millioner kroner. Den økonomiske situasjonen i programområdene er i hovedsak positiv. Det er imidlertid enkelte programområder som opplever en krevende økonomisk situasjon, eller som har konkrete forhold som kan innebære risiko for merforbruk. Dette er nærmere omtalt under "Kommunens tjenesteområder".

Bosetting av flere flyktninger og brannen på Fjell

Som følge av krigen mellom Russland og Ukraina forventes en kraftig økning i flyktningstrømmen til Norge. Som følge av denne situasjonen har IMDi anmodet Drammen kommune om å øke årets bosetting av flyktninger fra 58 til inntil 310 personer. Formannskapet behandlet egen sak om dette 29. mars (sak 37/22) og sluttet seg til den nye anmodningen fra IMDi. Dette vil utløse betydelige merinntekter fra integreringstilskudd mv., men vil også gi økte utgifter. Formannskapet vedtok at rådmannen i 1.

tertialrapport skal komme med forslag til styrking av rammene til de ulike tjenestoområdene, i samsvar med igangsatte tiltak.

Den kraftige brannen i en boligblokk på Fjell 9. mars har ført til at mange familier er midlertidig husløse. Det er utfordrende å skaffe tilstrekkelig antall boliger samtidig som det også skal bosettes et betydelig større antall flyktninger enn tidligere vedtatt. Det må påregnes at kommunen vil få en viss økonomisk merbelastning i etterkant av brannen, og rådmannen vil komme tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Sentrale budsjettposter

Den makroøkonomiske utviklingen i 2022 er preget av større usikkerhet enn normalt. Man ser allerede nå at anslagene for lønns- og prisvekst synes å være for lave. De høye strømprisene kan i denne forbindelse bli en særskilt utfordring, selv om utgifter til strøm og fjernvarme per februar ligger på cirka samme nivå som i fjor. Finansmarkedene er preget av den internasjonale uroen. Samtidig besluttet Norges Bank på rentemøte 24. mars å heve styringsrenten på 25 basispunkter samtidig som rentebanen økes betydelig til utgangen av 2023. Norges Bank mener dette er nødvendig for å dempe presset i norsk økonomi. Både korte og lange renter ligger allerede høyere enn rentebanen som er lagt til grunn i handlings- og økonomiplan 2022-2025, og dette kan gi betydelig økning i kommunens renteutgifter i 2022 og fremover.

På den annen side kan fortsatt god vekst i norsk økonomi i kombinasjon med forventet høyere lønnsvekst ha positiv virkning på skatteutviklingen i år. Som kjent var skatteveksten svært god i 2021, og skatteanslaget i vedtatt statsbudsjett for 2022 forutsetter derfor en nedgang på 2,1 prosent målt mot faktisk skatteinnfang i fjor. For Drammen kommune innebærer vedtatt skatteanslag for 2022 en nedgang på 1,5 prosent målt mot faktisk skatteinnfang i fjor. Drammens skatteinntekter i januar og februar er meget god sammenliknet med 2021, med en vekst på 18,3 prosent. Disse inntektene gjelder imidlertid i stor grad 6. termin forskuddstrekk for 2021, og er dermed fordelt etter fordelingstall basert på fjorårets skattøre. Den betydelige nedjusteringen av årets skattøre i statsbudsjett 2022 slår først ut i fordelingstallene fra og med mars, og det er stor usikkerhet knyttet til hvordan dette vil påvirke inntektene.

Det er også usikkerhet knyttet til de sentrale utgiftspostene. Dette gjelder spesielt lønnsreserven og pensjonsutgiftene, som vil påvirkes av lønnsoppgjøret og hvilke forutsetninger Stortinget legger til grunn for årets pensjonsoppgjør. Det vil bli foretatt nærmere vurderinger av disse postene etter hvert som resultatet av årets lønnsoppgjør foreligger. Regjeringen vil også legge fram nye forutsetninger for årets lønns- og prisvekst i revidert nasjonalbudsjett, og det vil i forkant av 1. tertialrapport foreligge oppdaterte aktuarberegninger for pensjonsområdet.

På grunn av den store usikkerheten og mange uavklarte forhold er det per nå vanskelig å angi nye årsprognoser. Rådmannen legger derfor til grunn at budsjettprognosene foreløpig opprettholdes for de sentrale postene, og vil komme nærmere tilbake til disse forholdene i 1. tertialrapport.

Utbytte fra aksjeselskap er i år budsjettert med 120 millioner kroner. Kommunens eierskap i selskaper innenfor energisektoren har hatt gode resultater i 2021, og basert på foreløpige signaler anslås at årets inntekter fra utbytte kan bli en god del høyere enn budsjettert. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Det er i det etterfølgende gitt en nærmere omtale av kommunekassens driftsregnskap per februar. Fullstendig hovedoversikt følger til slutt i rapporten.

Økonomiske konsekvenser av pandemien

Drammenssamfunnet har også i starten av 2022 vært sterkt påvirket av pandemien, med ulik grad av nedstengning og andre restriksjoner. Pandemien gir fortsatt betydelige konsekvenser for kommunens økonomi. Som det fremgår av tabellen nedenfor har det i perioden januar – februar påløpt totalt 45,4 millioner kroner, hvorav 38,6 millioner kroner knyttet til korona beredskap og 6,8 millioner kroner til vaksinasjon. Programområder med størst utgifter knyttet til pandemien er skole, barnehage, helse og hjemmetjenester og institusjon.

KS har inngått en sentral avtale med arbeidstakerorganisasjonene som minst fordobler betalingen for ekstraarbeid under koronapandemien. Avtalen åpner for å bruke overtid i større grad, slik at kommunene kan mobilisere arbeidskraft. Avtalen gjelder ut april 2022. Kostnader knyttet til KS avtalen utløser overtidskostnader på både korona beredskap og vaksinasjon.

Hittil i år pr februar har KS avtalen kostet kommunen 12,8 millioner kroner. Beløpet er inkludert i totale pandemikostnader på 45,4 millioner kroner. Hvordan kompensasjonsordningene vil innrettes er det ikke mulig å si noe nærmere om ennå. Det ble ikke avsatt noen bevilgning i statsbudsjettet for kompensasjon av kommunenes merutgifter ved vedtak av statsbudsjettet for 2022, og regjeringen må derfor komme tilbake til Stortinget med et forslag om konkret bevilgning og hovedprinsipper for fordeling av denne bevilgningen.

Regjeringen fjernet alle forskriftsfestede koronatiltak fra og med lørdag 12. februar 2022. Dette innebærer at samfunnet gjenåpnes og i stor grad er tilbake i en normalsituasjon. Selv om mange av tiltakene nå er tatt ned, er kommunene pålagt nasjonalt å opprettholde beredskap og kapasitet til håndteringen også videre i 2022. Det er også viktig med et åpent og tilgjengelig tilbud som til enhver tid dekker etterspørselen både for grunnvaksinasjon og oppfriskningsdoser. Det betyr at kommunene per i dag må opprettholde dagens vaksinekapasitet. Regjeringen har vært opptatt av forutsigbarhet for kommunene og det betyr at regjeringens strategi og beredskapsplan gjelder ut april.

Som en indirekte konsekvens av pandemien kommunen har stått i over en lengre periode, har situasjonen utløst høyt sykefravær i tjenestene. For å holde vanlig driftsnivå har virksomheter måtte leie inn vikarer. Dette har utgjort en betydelig merkostnad for tjenestoområdene i kommunen i årets første måneder.

I 2020 og 2021 har kommunens merutgifter i stor grad vært dekket av ekstraordinære tilskudd fra staten. Det foreligger per nå ingen konkrete bevilgninger fra staten til dekning av årets merutgifter. Regjeringen har imidlertid vært tydelige på at kommunenes merutgifter til pandemien skal dekkes, og det forventes at dette avklares nærmere ved fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2022. Rådmannen legger derfor foreløpig til grunn en forventning om at årets merutgifter vil bli dekket av økte overføringer fra staten. Samtidig vil det være avgjørende å ha fortsatt fokus på nedtrapping av aktiviteten fremover i tjenestene i takt med endret smittesituasjon og tiltaksnivå.

Økonomiske konsekvenser av pandemien per februar 2022

Økonomiske effekter av pandemien				
Tall i hele kroner	Korona beredskap (jan-feb)	Vaksinasjons- utgifter (jan- feb)	SUM korona beredskap og vaksinasjon 2022	Hvorav KS avtale
P01 Skole	6 290 764	112 157	6 402 921	2 170 394
P02 Barnehager	3 483 054		3 483 054	381 992
P03 Forebyggende tjenester	34 830	984 601	1 019 431	353 694
P04 Helse	10 405 517	4 511 970	14 917 487	2 766 682
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	1 960 181	172 027	2 132 208	467 413
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	12 380 525	188 384	12 568 909	6 153 155
P07 Rus og psykisk helse	468 900	80 590	549 490	328 440
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	2 745	296 346	299 090	-
P09 Kultur, fritid og idrett	1 022 555	453 603	1 476 158	88 223
P11 Utbygging og samferdsel			-	
P13 Arealplan og miljø			-	
P14 Ledelse, styring og administrasjon	190 868	775	191 643	97 209
P15 Samfunnssikkerhet			-	
P16 Næringsutvikling			-	
P18 Politisk styring (Teknisk infrastruktur i lokaler Mjøndalen)			-	
P19 - sentrale poster (renholdutgifter)			-	
Sum tjenesteområder	36 239 939	6 800 452	43 040 391	12 807 203
Drammensbadet KF - Tilskudd fra P09	2 400 000		2 400 000	
Drammens scener - Tilskudd fra P09			-	
Hermanssentret KF - Tilskudd fra P06			-	
Sum eierskap	2 400 000	-	2 400 000	-
Sum tjenesteområder og eierskap	38 639 939	6 800 452	45 440 391	12 807 203
Rammetilskudd - økt innbyggertilskudd			0	
Sum sentrale poster og finansiering	0	0	0	0
Resultat	38 639 939	6 800 452	45 440 391	12 807 203

Sentrale poster

Skatt og rammetilskudd

Inntekts- og formuesskatt

Som kjent var skatteveksten svært god i 2021, og skatteanslaget i vedtatt statsbudsjett for 2022 forutsetter derfor en nedgang på 2,1 prosent målt mot faktisk skatteinngang i fjor. For Drammen kommune innebærer vedtatt skatteanslag for 2022 en nedgang på 1,5 prosent målt mot faktisk skatteinngang i fjor.

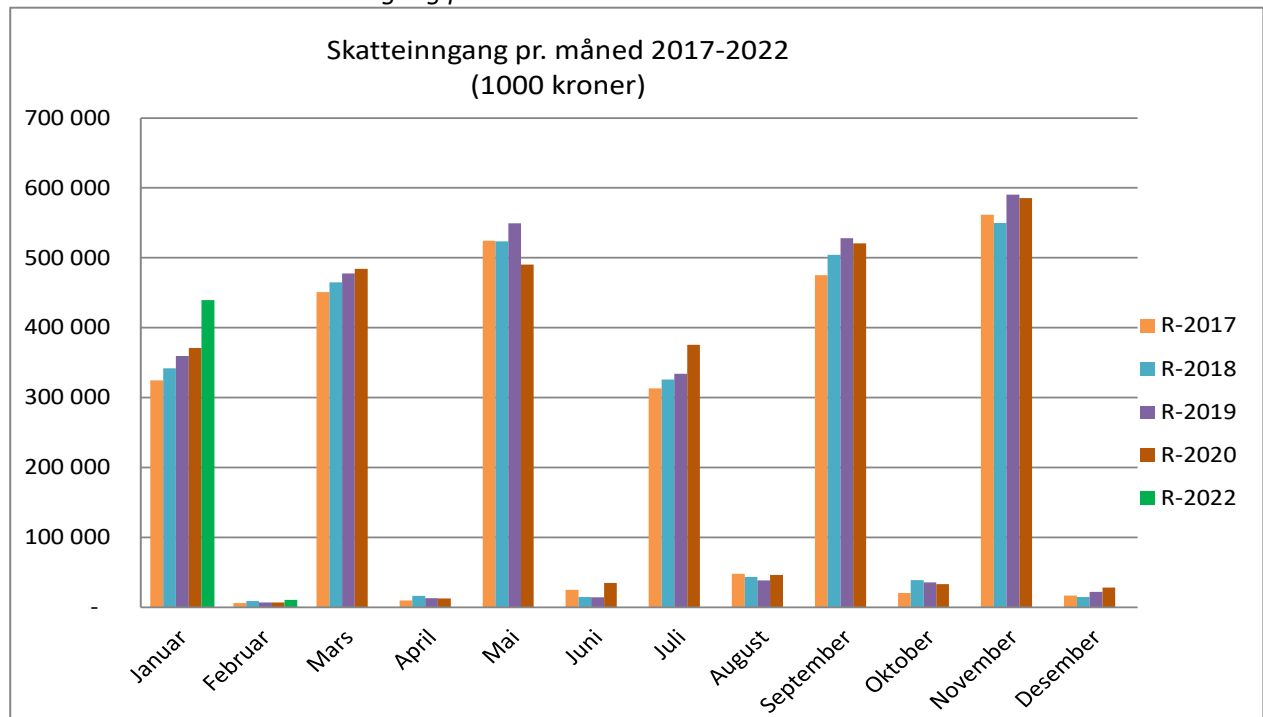
Drammens skatteinntekter i januar og februar er meget god sammenliknet med 2021, med en vekst på 18,3 prosent. Disse inntektene gjelder imidlertid i stor grad 6. termin forskuddstrekk for 2021, og er dermed fordelt etter fordelingstall basert på fjorårets skattøre. Det er således naturlig at skatteinngangen i disse månedene følger den høye veksten man hadde mot slutten av 2021. Skatteinngangen per februar er likevel høyere enn forventet vekst på 14,8 prosent, og viser en merinntekt på 13,2 millioner kroner i forhold til periodisert budsjett.

Akkumulert skattevekst per måned 2022

	Vedtatt budsjett 1)	Jan	Feb	Mar	April	Mai
Regnskap Drm. kommune	-1,5 %	17,7 %	18,3 %			
Regnskap landsbasis	-2,1 %	19,1 %	18,7 %			

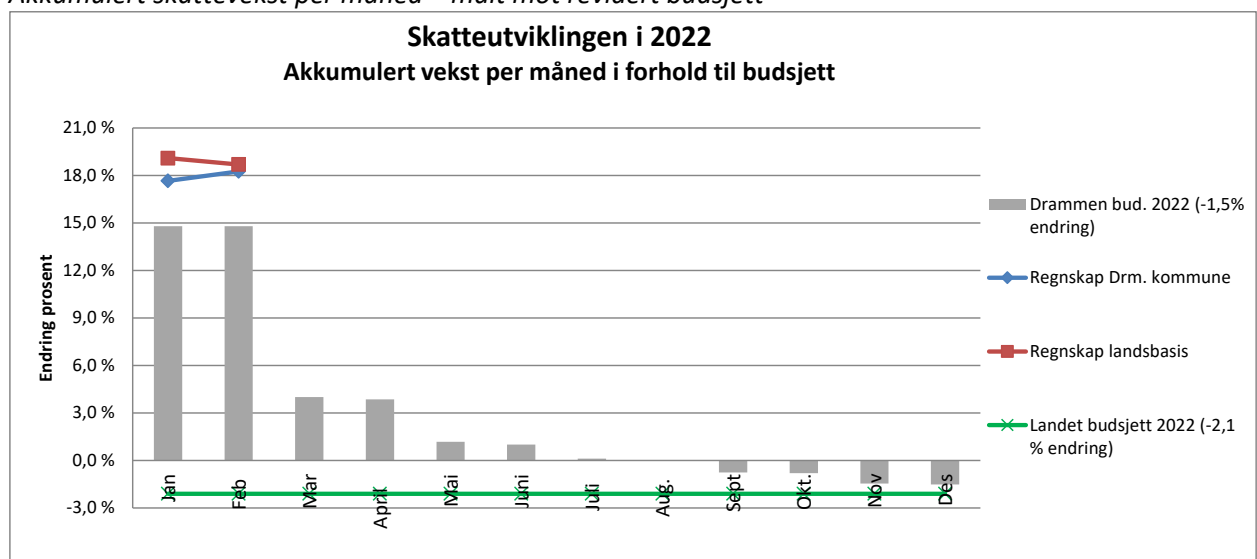
1) Budsjettert skatteinngang i 2022 målt i forhold til faktisk skatteinngang i 2021

Drammen kommunes skatteinngang per måned 2017-2022



Den store nedjusteringen av årets skattøre i statsbudsjett 2022 slår først ut i fordelingstallene fra og med mars. Som det fremgår av figuren nedenfor forventes derfor skatteveksten å avta betydelig fra og med denne måneden.

Akkumulert skattevekst per måned – målt mot revidert budsjett



Som nevnt i sammendraget er det flere forhold som kan trekke i retning av høyere skatteinntekter enn forutsatt i vedtatt budsjett:

- Skatteinntekten i 2021 ble vesentlig høyere enn anslaget som ble lagt til grunn i statsbudsjettet for 2022.
- Det er forventet at veksten i norsk økonomi vil fortsette til tross for stor uro internasjonalt.
- Årets lønnsvekst forventes å bli å en god del høyere enn forutsetningen på 2,7 prosent i statsbudsjettet for 2022.

Vurdert ut fra disse forholdene vurderer rådmannen det som sannsynlig at årets skatteinntekter vil bli høyere enn budsjettet. På grunn av stor usikkerhet velger imidlertid rådmannen i denne omgang å opprettholde årsprognosen i samsvar med vedtatt budsjett, og vil komme tilbake med nærmere vurderinger i 1. tertialrapport. Da vil man også vite hvilke forutsetninger Finansdepartementet legger til grunn for skatteutviklingen i revidert nasjonalbudsjett.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet er per februar 7,4 millioner kroner høyere enn budsjettet. Dette skyldes i sin helhet ekstra bevilgning til dekning av økt sosialhjelp som følge av høye strømpriser. Beløpet vil bli tilført P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig gjennom teknisk budsjettjustering.

Første termin inntekstutjevning i 2022 finner først sted i mars. Siden vekstforutsetningene for skatt nå er endret i forhold til hva som ble lagt til grunn i vedtatt økonomiplan, vil kommunens inntekstutjevning kunne bli 2 -3 millioner kroner lavere enn lagt til grunn i budsjettet med den forutsatte skatteutviklingen lokalt og nasjonalt. Inntekstutjevningen vil imidlertid kunne påvirkes av flere forhold, og rådmannen kommer tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Andre sentrale inntekter

Integreringstilskudd

På grunnlag av IMDIs anmodning vedtok kommunestyret ved behandlingen av økonomiplan 2022-2025 å bosette 58 personer i år, hvorav fire plasser forbeholdes enslige mindreårige flyktninger. Det er per utgangen av februar bosatt 10 personer.

Bosatte flyktninger per februar 2022

	Antall bosatt per februar 2022	Vedtak 2022 *	Andel av vedtak
Voksne og barn i familie	10	54	18,5 %
Enslige mindreårige	0	4	0,0 %
Sum bosatte	10	58	17,2 %
Familiegjenforening	0		
Sum bosatt inkl. familiegjenforening	10		

*) Vedtatt av kommunestyret ved behandlingen av handlings- og økonomiplan 2022-2025

Det er per februar ikke mottatt integreringstilskudd år 1 for bosatte personer, og regnskapet viser et avvik på 2,1 millioner kroner mot budsjett. Utbetaling av første termintilskudd år 2-5 skal etter planen skje i slutten av mars.

Som følge av krigen mellom Russland og Ukraina blir det kraftig økning i flyktningstrømmen til Norge. Som følge av denne situasjonen har IMDi anmodet Drammen kommune om å øke årets bosetting av flyktninger fra 58 til inntil 310 personer. Formannskapet behandlet egen sak om dette 29. mars (sak 37/22) og sluttet seg til den nye anmodningen fra IMDi. Dette vil utløse betydelige merinntekter fra integreringstilskudd mv., men vil også gi økte utgifter. Formannskapet vedtok at rådmannen i 1. tertialrapport skal komme med forslag til styrking av rammene til de ulike tjenestoområdene, i samsvar med igangsatte tiltak.

Særtilskudd enslige mindreårige flyktninger

Det er for 2022 budsjettet med 21,6 millioner kroner i tilskudd til enslige mindreårige flyktninger. Det er så langt ikke mottatt tilskudd fra ordningen, da første termin kommer til utbetaling i slutten av mars. Den siste anmodningen fra IMDi betyr at det er ønskelig å doble antallet enslige flyktninger fra 4, som er inkludert i opprinnelig bosettingstall på 58, til 8 i den nye anmodningen på 310 personer. Oppjustert inntektsanslag vil bli innarbeidet i 1. tertialrapport.

Sentrale utgifter

Sentrale utgifter viser per februar et merforbruk på 0,7 millioner kroner. Dette skyldes merforbruk på 0,4 millioner kroner til husleie og kjøp av renholdstjenester fra Drammen Eiendom KF samt diverse øvrige fellesutgifter med 0,3 millioner kroner.

Øvrige budsjettposter under sentrale utgifter er så langt ikke belastet eller disponert:

- *Sentral lønnsreserve* står til rest med 74 millioner kroner etter at programområdene er kompensert for helårsvirkningen av lønnsoppgjørene i 2021. Restbeløpet skal dekke virkningene av årets lønnsoppgjør, og er basert på en lønnsvekst på 2,7 prosent i år. Resultatet av årets oppgjør innenfor frontfagene er nylig avsluttet og innebærer en årslønnsvekst på 3,7 prosent i 2022. Størrelsen på lønnsreserven vil bli nærmere vurdert i 1. tertialrapport.
- *Sentrale pensjonsposter* som reguleringspremie og premieavvik vil ført bli kjent lenger ut i året. Nivået på reguleringspremien vil i hovedsak avhenge av størrelsen på årets lønnsoppgjør og hvilke forutsetninger Stortinget legger til grunn for årets pensjonsoppgjør. Basert på den kunnskap som da foreligger vil det bli utarbeidet oppdaterte aktuarberegninger for pensjonsområdet i forkant av 1. tertialrapport.

Premieavviket i 2021 ble om lag 44 millioner kroner høyere enn budsjettet. Dette vil gi en merkostnad til amortisering av tidligere års premieavvik på om lag 6 millioner kroner i år.

Rådmannen velger i denne omgang å opprettholde årsprognosen for sentrale utgifter i samsvar med vedtatt budsjett, og vil komme tilbake med nærmere vurderinger i 1. tertialrapport.

Finansielle poster

Finansielt resultat per februar

Kommunekassens bevilgningsregnskap viser per februar en netto mindreinntekt fra finansielle poster på om lag 1,1 millioner kroner. Dette knytter seg først og fremst til periodisering av renteinntekter fra kommunens videre utlån. Rentekostnadene er per februar innenfor budsjett.

Men forventet renteøkning vil kunne gi budsjettmessige utfordringer utover i 2022. Kommunens likviditet er fortsatt god. Dette vil bli fulgt opp i 1. tertialrapport.

Markedsutviklingen

Det er uro i finansmarkedene som følge av krigen i Ukraina og andre internasjonale forhold knyttet til verdenshandel, råvare- og energimangel og stigende inflasjon. Dette fører til økte markedsrenter. 3 måneders NIBOR har hittil i år i 2022 økt fra 0,985 ved nyttår til 1,39 prosent per 15 mars.

Norges Bank satte som forventet opp styringsrente fra 0,5 til 0,75 prosent i sitt rentemøte den 24. mars, og varsler at de vil fortsette å heve rentene. Slik Norges bank nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten mest sannsynlig settes videre opp i juni. Prognosen for styringsrenten innebærer at renten øker ytterligere med 0,75 prosent i 2022 til 1,5 prosent og videre til 2,5 prosent ved utgangen av 2023.

I Pengepolitisk rapport legger Norges Bank til grunn fortsatt usikkerhet knyttet til effekter av krigen i Ukraina. Gitt dette og at den kraftige oppgangen i råvarer, energi og oljepris kan vedvare en stund, kan det være nødvendig å ta høyde for at rentene kan stige noe mer enn det som ligger i dagens rentebane fra Norges Bank.

Figur 1. nedenfor viser endringen mellom dagens nivå og markedet for henholdsvis 1 og 3 måneder tilbake. Som det fremgår har 3 måneder NIBOR økt med 0,56 prosentenheter fra 0,83 prosent for 3 måneder siden til 1,39 prosent i dag. Noe som er høyere og raskere økning enn forventet.

INDEKS	SISTE	-1m	-3m
NIBOR3M	1,39%	1,09%	0,83%
NIBOR6M	1,74%	1,32%	0,97%

Fig. 1

Figur 2. nedenfor viser forventet renteutvikling i markedet pr. 25.3.2022 for henholdsvis 3 måneder Nibor samt 5 og 10 års fastrente. Som det fremkommer, er det fortsatt avstand på godt over en prosentenheter mellom korte og lange renter. Noe som markedet og Norges Bank forventer vil utlignes i løpet av 2023.



Fig. 2

Drammen kommunes finansbudsjett

En økning i styringsrenten vil gi høyere renteutgifter på lån med flytende rente, dog avhengig av hvor tidlig renteoppgangen kommer. For lån knyttet til utviklingen i 3 måneders Nibor vil det ta noe tid før

høyere markedsrente får fullt gjennomslag til låneporteføljen. Per februar er cirka 43 prosent av låneporteføljen rentesikret.

I budsjett for 2022 er det innarbeidet en renteforutsetning med utgangspunkt i Norges Banks renteprognose. For 2022 er det forutsatt et gjennomsnitt for 3 måneders NIBOR på 1,1 prosent og et gjennomsnittlig marginpåslag på kommunens innlån på 50 basispunkter. Samlet utgjør dette en forventet innlånsrente for 2022 på 1,6 prosent for lån med variabel rente. Dette er en betydelig økning i forhold til budsjettrenten for 2021 som var på 0,87 prosent.

Som det fremkommer er renten allerede over dette nivået med 3 måneder NIBOR på 1,41 prosent per 25. mars. I tillegg er kredittpåslaget ut til låntaker nå under press som følge av den usikre internasjonale situasjonen. Noe som kan øke rentekostnaden ytterligere ved refinansiering og nye låneopptak.

En økning i styringsrenten, gir høyere renteutgifter i Lånefondet på lån med flytende rente. For lån knyttet til utviklingen i 3 måneders Nibor vil det dog ta noe tid før høyere markedsrente får fullt gjennomslag til låneporteføljen. Stigende rente vil imidlertid også gi høyere renteinntekter fra innestående likviditet og plasseringer, høyere rentekompensasjon fra Husbanken samt større gebyrinntekter på selvkost som følge av høyere kalkulatorisk rente.

Budsjettrenten 2022-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
3 mnd. Nibor	0,37 %	1,10 %	1,58 %	1,78 %	1,81 %
Margin	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %
Anslag innlånsrente	0,87 %	1,60 %	2,08 %	2,28 %	2,31 %

Rentefølsomhet i lånefondet

Med høy gjeld er Drammen kommune sårbar for svingninger i rentemarkedet. Noe av usikkerheten søkes imidlertid dekket gjennom rentesikring av deler av låneporteføljen. Kommunens finans- og gjeldsreglement fastsetter rammer for kommunens eksponering og renterisiko. I reglementet legges det opp til at minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente, (rentebinding kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente (rentebinding lenger enn ett år), mens 1/3 skal vurderes ut ifra markedsituasjonen. Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente skal fordeles i segmenter på en slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko. Per februar er cirka 43 prosent av låneporteføljen rentesikret.

I tillegg til den direkte rentesikringen av låneporteføljen må det også tas hensyn til at kommunen har renteavhengige inntekter som reduserer den reelle rentefølsomheten. Dette gjelder for eksempel kommunens utlån til Glitre Energi AS og Glitre Energi Nett AS, Lindum AS og Drammen kommunale pensjonskasse. I tillegg er en betydelig del av låneporteføljen knyttet opp til investeringer innenfor vann- og avløpsområdet som er gebyrfinansiert og basert på reelt rentenivå.

Refinansieringer og nye låneopptak

Lånefondet har i perioden ikke foretatt nye låneopptak eller refinansiert lån på av betydning ved utgangen av februar. Drammen kommune søker å spre låneforfallene og tidspunkter for refinansiering. Til tross for uro i markedet vurderes kapitalrisikoen som lav.

Likviditet

Kommunen har i perioden i gjennomsnitt hatt 806 millioner kroner inntående på ordinær driftskonto. I tillegg er 500 millioner kroner plassert på høyrente konto til noe gunstigere rente hos hovedbankforbindelse Sparebank1 SR-Bank. Ved utgangen av februar har kommunen i tillegg 100 millioner kroner plassert i likvide pengemarkedsfond. Samlet likviditet er med dette per utgangen av februar på 1.196 millioner kroner mot 805 millioner på samme tid i 2021. Det har i perioden ikke vært behov for å gjøre trekk på kommunens kassekreditt på totalt 400 millioner kroner. Kommunens likviditet vurderes per utgangen av februar å være god.

Status startlån

Drammen kommune har søkt Husbanken om 350 millioner kroner til startlån for 2022 og har fått innvilget dette. I tillegg gjenstår om lag 138 millioner kroner i ubrukte lånemidler fra 2021. Det er per februar utbetalt startlån for til sammen 128,6 millioner kroner. Det er fortsatt tidlig på året, men samlet utbetaling til startlån synes så langt å ligge godt innenfor omsøkt låneramme fra Husbanken med tillegg av ubrukte lånemidler. Utviklingen følges frem mot 1. tertialrapport.

Oppsummering finansområdet

Sentralbankens heving av rentekurven på rentemøte 24. mars understøtter forventningene om en gradvis renteøkning.

Høyere markedsrente vil kunne gi økte renteutgifter i Lånefondet, men vil samtidig også gi høyere avkastning på kommunens overskuddslikviditet. Med 3 måneders Nibor-rente som per utgangen av februar er noe høyere enn budsjettet, kan det forventes rentekostnader som er høyere enn budsjett. Det er fortsatt tidlig på året, og rådmannen velger foreløpig å opprettholde årsprognosen innenfor finansområdet uendret. Rådmannen vil komme tilbake til nærmere analyser i forbindelse med 1.tertial rapport.

Utbytte

Utbytte fra aksjeselskap er i år budsjettet med 120 millioner kroner. Kommunens eierskap i selskaper innenfor energisektoren har om følge av de høye strømprisene hatt spesielt gode resultater i 2021. Basert på foreløpige signaler anslås derfor at årets inntekter fra utbytte kan bli en god del høyere enn budsjettet. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Kommunens tjenesteområder

Regnskapstall for programområdene per februar 2022 (i hele 1000 kroner)				
Programansvar	Beløp	Rev. bud	Avvik	Avvik ekskl. Covid 19
P01 Skole	182 716	180 089	-2 627	3 776
P02 Barnehager	143 641	141 628	-2 013	1 470
P03 Forebyggende tjenester	53 036	51 839	-1 197	178
SUM Hovedutvalg for Oppvekst og utdanning	379 393	373 556	-5 837	5 068
P04 Helse	68 108	54 762	-13 346	1 571
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	62 079	61 370	-709	1 423
P06 Hjemmetjenester og institusjon	177 807	151 475	-26 332	13 763
P07 Rus og psykisk helse	25 953	26 697	744	1 293
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	56 626	58 487	1 861	2 160
SUM Hovedutvalg for Helse, sosial og omsorg	390 573	352 791	-37 782	-7 315
P09 Kultur, fritid og idrett	63 392	62 919	-473	1 003
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	-263	579	842	842
SUM Hovedutvalg for Kultur, idrett og frivillighet	63 129	63 498	369	1 845
P11 Utbygging og samferdsel	13 223	18 875	5 652	5 652
P12 Vann, avløp og renovasjon	27 018	25 682	-1 336	1 336
P13 Arealplan og miljø	12 578	12 039	-539	539
SUM Hovedutvalg for Tekniske tjenester	52 819	56 596	3 777	3 777
P14 Ledelse, styring og administrasjon	74 896	71 482	-3 414	3 222
P15 Samfunns-sikkerhet	14 881	15 274	393	393
P16 Næringsutvikling	13 551	13 976	425	425
P18 Politisk styring	6 013	3 992	-2 021	2 021
SUM Formannskap	109 341	104 724	-4 617	-4 425
Sum P01-P18	995 255	951 165	-44 090	-1 050

*Periodiseringsfeil og manglende tekniske justeringer fremkommer ikke av tabellen

Korrigert for pandemirelaterte merkostnader viser regnskapet per februar 2022 et samlet merforbruk for programområdene på 1 million kroner. Den økonomiske situasjonen vedrørende programområdene er i hovedsak positiv. De fleste programområder er i balanse eller viser et mindreforbruk per februar. Flere av de negative avvikene skyldes peridoseringsfeil jf. nærmere omtale under.

Det er imidlertid enkelte programområder som er i en krevende økonomisk situasjon, eller som har enkelte risikofaktorer som på årsbasis kan resultere i merforbruk.

Programområde 01 Skole har per februar et merforbruk på 2,6 millioner kroner, hvorav pandemi relaterte kostnader utgjør 6,4 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er et mindreforbruk på 3,8 millioner kroner.

Programområde 02 Barnehage har per februar et merforbruk på 2 millioner kroner, hvorav pandemi relaterte kostnader utgjør 3,5 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner. Spesialpedagogiske tjenester viser imidlertid et merforbruk på 3,4 millioner kroner. Dersom denne utviklingen per februar fortsetter, beregnes spesialpedagogiske tjenester å få et negativt avvik på årsbasis på 13 millioner kroner. Nivået på tilskudd til de private barnehager, moderasjonsordninger og kommunale barnehager per februar trekker økonomisk i motsatt retning. Rådmannen vil gi en nærmere vurdering av årsprognosen i forbindelse med 1. tertial rapport. I

forbindelse med 2. tertial rapport vil man ha oversikt over årets barnetall, som er programområdets drivende faktor.

Programområde 04 Helse har per februar et merforbruk på 13,3 millioner kroner, hvorav pandemi relaterte kostnader utgjør 14,9 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er et mindreforbruk på 1,6 millioner kroner. Årsaken til mindreforbruket er i hovedsak vakante stillinger og høyere inntekter fra legevakten enn budsjettet. Det er fortsatt store utfordringer med å få ansatt kvalifisert helsepersonell til Drammen helsehus og Drammen legevakt. For å opprettholde kvalitet i tjenesteleveransen er både helsehuset og legevakten fortsatt avhengig av å leie inn sykepleiere fra bemanningsbyrå, som er kostbart, samt bruk av overtid for å dekke den ordinære turnusen. Medisinskfaglig virksomhet jobber med å i planperioden effektivt utføre de politisk vedtatte tiltakene knyttet til økende utfordringer med kapasitet i fastlegetjenesten. Programområdet vil finne rom for kostnadene tilknyttet dette innenfor egne tildelte rammer. Rådmannen kommer tilbake til en nærmere vurdering vedrørende årsprognosen i forbindelse med 1. tertial rapport.

Programområde 05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne har per februar et merforbruk på 2 millioner kroner, hvorav pandemirelaterte kostnader utgjør 1,7 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er et merforbruk på 0,3 millioner kroner. Det er en risiko for merforbruk på årsbasis i forbindelse med mulig økt behov for eksterne kjøp, der netto merkostnad utover budsjetttramme (etter refusjon for ressurskrevende brukere), er beregnet til om lag 7 millioner kroner. Det jobbes med tiltak for å levere tjenestene i kommunal regi, som er vesentlig mindre kostnadskrevende enn private kjøp.

Programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon har per februar et merforbruk på 26,3 millioner kroner, hvorav pandemi relaterte kostnader utgjør 12,4 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er et merforbruk på 13,9 millioner kroner. Merforbruket gjelder hovedsakelig lønn (bemanning utover budsjetttramme) og eksterne kjøp. Det jobbes med prosjekt Balanse 2021/2022. Tiltakene som er planlagt vil imidlertid ikke ha tilstrekkelig effekt for å komme i balanse i løpet av året.

Programområde 09 Kultur, idrett og frivillighet har per februar et merforbruk på 0,5 millioner kroner, hvorav pandemirelaterte kostnader utgjør 0,5 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er balanse. Det er knyttet noe usikkerhet til prognosen, i forbindelse med at kapitaltilskudd til kirke kun delvis er kompensert for i handlings- og økonomiplan, som følge av renteutviklingen. Rådmannen vil følge opp saken videre fram mot 1. tertial rapport.

Programområde 12 Vann, avløp og renovasjon har per februar et merforbruk på 1,3 millioner kroner som skyldes en periodiseringsfeil. Programområdet er reelt sett i balanse per februar. Det er en usikkerhet i forhold til årsprognosen, da vedtatt nivå for gebyrer kan medføre en avsetning til selvkostfond ved årets slutt, noe det ikke er tatt høyde for i opprinnelig budsjett. Rådmannen vil følge opp saken videre fram mot 1. tertial rapport.

Programområde 14 Ledelse, styring og administrasjon har per februar et merforbruk på 3,4 millioner kroner, hvorav pandemi relaterte kostnader utgjør 0,2 millioner kroner. Resultat i ordinær drift er et merforbruk på 3,2 millioner kroner. Årsaken til merforbruket er i hovedsak periodiseringsfeil og programområdet er reelt i balanse per februar. Dette skyldes i hovedsak en krevende rekrutteringssituasjon, med flere vakante stillinger og følgelig noe lavere aktivitetsnivå.

De resterende programområdene er i hovedsak i balanse og omtales ikke nærmere i økonomirapporten for februar.

Hovedoversikt per februar 2022

Beløp i 1000	Regnskap hiå 2022	Revidert bud. hiå 2022	Avvik hiå 2022	Avvik hiå ex. covi-19	Revidert budsjett 2022
Sentrale inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-450 058	-436 882	13 176		-3 380 400
Rammetilskudd	-557 346	-549 955	7 391		-2 851 759
Integreringstilskudd	0	-2 050	-2 050		-57 117
Tilskudd enslige mindreårige flyktninger	0	0	0		-21 642
Rente og inv. kompensasjon fra staten	0	0	0		-21 488
Tilskudd lokalnæringsliv	-16 692	-16 692	0		-16 692
Overføring fra kommunale foretak	0	0	0		-97 111
Sum Sentrale inntekter	-1 024 096	-1 005 579	18 517	18 517	-6 446 208
Sentrale utgifter					
Lønnsreserve	0	0	0		73 961
Husleie, renhold mv. ufordelt	105 460	105 011	-448		630 320
Premiefond	0	0	0		-68 465
Premieavvik	0	0	0		-180 179
Amortisering av tidligere premieavvik	0	0	0		191 790
Tilskudd/kontingent pensjon	3	0	-3		1 600
Reguleringspremie pensjon	0	0	0		183 092
Reserveavsetning pensjon	0	0	0		0
Diverse fellesutgifter (netto)	295	0	-295		-1
Sum Sentrale utgifter	105 758	105 011	-747	-747	832 119
Programområdene (før avsetninger mv.)					
P01 Skole	182 716	180 089	-2 627	3 776	1 095 270
P02 Barnehager	143 641	141 628	-2 013	1 470	821 068
P03 Forebyggende tjenester	53 036	51 839	-1 197	-178	411 089
P04 Helse	68 108	54 762	-13 346	1 571	324 665
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	62 079	61 370	-709	1 423	335 926
P06 Hjemmetjenester og institusjon	177 807	151 475	-26 332	-13 763	1 033 532
P07 Rus og psykisk helse	25 953	26 697	744	1 293	158 871
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	56 626	58 487	1 861	2 160	394 305
P09 Kultur, idrett og frivillighet	63 392	62 919	-473	1 003	280 579
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	-263	579	842	842	3 288
P11 Utbygging og samferdsel	13 223	18 875	5 652	5 652	102 272
P12 Vann, avløp og renovasjon	27 018	25 682	-1 336	-1 336	-171 778
P13 Arealplan og miljø	12 578	12 039	-539	-539	49 184
P14 Ledelse, styring og administrasjon	74 896	71 482	-3 414	-3 222	378 871
P15 Samfunnssikkerhet	14 881	15 274	393	393	90 061
P16 Næringsutvikling	13 551	13 976	425	425	29 912
P17 Arbeid og inkludering			0	0	
P18 Politisk styring	6 013	3 992	-2 021	-2 021	40 491
P19 Sentrale poster (interkommunalt samarbeid)	0	0	0	0	0
Sum netto utgifter programområdene	995 255	951 165	-44 090	-1 050	5 377 606
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjoner og finans	4 236	4 493	256		106 765
Avdragsutgifter	0	0	0		240 405
Renteinntekter	-6 588	-7 933	-1 344		-58 994
Kontantresultat lånefondet	0	0	0		8 365
Utbytte	0	0	0		-120 000
Netto finansutgifter	-2 352	-3 440	-1 088	-1 088	176 542
Netto driftsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))*	74 565	47 157	-27 408	15 632	-59 942

Beløp i 1000	Regnskap hiå 2022	Revidert bud. hiå 2022	Avvik hiå 2022	Avvik hiå ex. covi-19	Revidert budsjett 2022
Netto driftsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))*	74 565	47 157	-27 408	15 632	-59 942
Årsoppgjørdisposisjoner					
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0		-152 278
Avsetning disposisjonsfond	0	0	0		52 209
Avsetning bundene fond	27	0	-27		0
Bruk av bundene fond	0	0	0		0
Avsetning bundne fond (VA fond)	0	0	0		0
Sum avsetninger	27	0	-27	-27	-100 069
Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0	0	160 009
Årsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))	74 593	47 157	-27 436	15 605	0